

Решение № 39 от 27.02.2012 г. на ВКС по гр. д. № 410/2011 г., III г. о., ГК, докладчик председателят Таня Митова

чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК

чл. 290 ГПК

чл. 190, ал. 1, т. 1 и т. 7 КТ

чл. 194, ал. 1 КТ

чл. 195 КТ

чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ

В закона изрично е посочено, че при невъзможност заповедта да бъде връчена на работника или служителя, работодателят му я изпраща с препоръчано писмо с обратна разписка и в този случай наказанието се смята за наложено от деня на нейното получаване. Следователно, законодателят е предвидил като допустим способ за връчването на заповедта изпращането ѝ по пощата. За да е осъществено надлежно връчване по пощата не е необходимо то да е извършено лично на получателя. Редовно е и всяко друго връчване, което е допустимо съобразно общите правила, уредени в чл. 42 и чл. 44 ГПК, както и съобразно специалния закон - чл. 36 от Закона за пощенските услуги.

Дисциплинарното наказание се смята за наложено освен от деня на връчване или получаване на заповедта за дисциплинарно уволнение /чл. 195, ал. 3 КТ/, още и от деня на узнаване на нейното съществено съдържание - изразена воля от работодателя за прекратяване на трудовото правоотношение и правното основание, на което това е направено, напр. с връчването на трудовата книжка.

Производството е по чл. 290 ГПК.

Касационна жалба е постъпила от Г. [фирма], [населено място], чрез процесуалния представител адвокат М. О. от АК-Стара З., срещу решение № 322 от 16.12.2010 г. по гр. д. № 507/2010 г. на Старозагорския окръжен съд, с което е потвърдено решение № 867 от 15.09.2010 г. по гр. д. № 2489/2010 г. на Старозагорския районен съд. С него е уважен иск на Д. М. М. от [населено място] срещу касатора за признаване незаконност на уволнение и отмяна на заповед № 103 от 5.03.2010 г. на прокуриста на предприятието, с която то е извършено на основание чл. 190, ал. 1, т. 1 и 7 КТ и чл. 6 от Правилника за вътрешния трудов ред - иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ.

Ответникът Д. М. М. от [населено място] с писмен отговор, изготвен от пълномощника му адв. К. Н. от АК-Стара З., оспорва основателността на касационната жалба.

Жалбата е постъпила в срока по чл. 283 ГПК и е процесуално допустима - подадена е от легитимирано лице срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт.

Касационно обжалване е допуснато с определение № 1138 от 24.10.2011 г. по материалноправните въпроси необходимо ли е лично връчване на заповедта за уволнение в случаите, когато тя е изпратена по пощата, както и дали датата на узнаване от работника на наложеното дисциплинарно наказание "уволнение" може да се счита за начало на срока по чл. 194, ал. 1 КТ. Тези въпроси са поставени на разглеждане в контекста на чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК, на който текст се е позовал касаторът. Приложени са определения на ВКС, по едно от които вече има постановено решение по чл. 290 ГПК - гр. д. № 507/2009 г. на III г. о., което има пряко отношение към отговорите на поставените за разглеждане въпроси.

С посоченото решение № 283 от 6.04.2010 г. по гр. д. № 507/2009 г. на III г. о. е прието, че съгласно чл. 195 от КТ дисциплинарното наказание се налага с мотивирана писмена заповед, която трябва да се връчи на работника или служителя. В закона изрично е посочено, че при невъзможност заповедта да бъде връчена на работника или служителя, работодателят му я изпраща с препоръчано писмо с обратна разписка и в този случай наказанието се смята за наложено от деня на нейното получаване. Следователно законодателят е предвидил като допустим способ за връчването на заповедта изпращането ѝ по пощата. За да е осъществено надлежно връчване по пощата не е необходимо то да е извършено лично на получателя. Редовно е и всяко друго връчване, което е допустимо съобразно общите правила, уредени в чл. 46 и чл. 47, във вр. с чл. 41, ал. 3 ГПК (отм.), сега чл. 42 и чл. 44 ГПК, както и съобразно специалния закон - чл. 36 от Закона за пощенските услуги.

Със същото решение по съществуващото на спора е прието, че дисциплинарното наказание се смята за наложено освен от деня на връчване или получаване на заповедта за дисциплинарно уволнение /чл. 195, ал. 3 КТ/, още и от деня на узнаване на нейното съществено съдържание - изразена воля от работодателя за прекратяване на трудовото правоотношение и правното основание, на което това е направено. В случая това е станало с връчването на трудовата книжка, която е официален удостоверяващ документ за вписаните в нея обстоятелства, свързани с трудовата дейност на работника или служителя /чл. 347 КТ/. В нея задължително се вписват датата и основанието за прекратяване на трудовото правоотношение /чл. 349, т. 8 КТ и чл. 350, ал. 1 КТ/.

Въззивното решение на Старозагорския окръжен съд е постановено в разрез с тази практика. За да уважи иска на Д. М. М. от [населено място] за отмяна на незаконно дисциплинарно уволнение съдът е посочил, че няма доказателства за връчване на процесната заповед лично на ищеца. Вярно е, че тя е изпратена по пощата с писмо изх. № 100/10.03.2010 г., с което прокуристът го е уведомил да се яви в офиса на дружеството на 16.03.2010 г. между 10 и 12 часа, за да получи трудовата си книжка, което той е направил. Независимо от това явяването на ищеца в предприятието и връчването на трудовата книжка не съставлява връчване на заповедта за уволнение, тъй като трудовата книжка е техническо отразяване на вече извършеното уволнение. С оглед на това е направил извода, че липсват данни за връчване на заповедта за уволнение в срока по чл. 194, ал. 1 КТ, а това е достатъчно основание за отмяната ѝ, без да се разглежда спора по същество. По тези съображения не е уважено и възражението на работодателя за погасяване на иска по давност.

Решението е неправилно. Освен изложените мотиви настоящият състав споделя напълно и приетото в р. № 2171/09.01.2007 г. по гр. д. № 831/2004 г. на III г. о. Изброяването в разпоредбата на чл. 195, ал. 2 КТ не е изчерпателно. То има за цел да гарантира фактът на узнаване на уволнението - достигането на писменото волеизявление на работодателя до неговия конкретен адресат - чл. 335 КТ. Този факт е от съществено значение в трудовото право, тъй като определя моментът на прекратяване на договора, а от тук и броенето на срокове по чл. 194, ал. 1 и чл. 358, ал. 1, т. 2 КТ. Той е от значение и в друга насока - открива възможност на работника или служителя да заведе иск за отмяна на незаконно уволнение и други свързани с него искове, дори и работодателят да поддържа в процеса, че трудовия договор не е прекратен поради липса на данни за връчване на заповедта по реда на чл. 195, ал. 2 КТ.

В настоящия случай дори да се приеме, че не е установено съдържанието на писмото, изпратено от работодателя по пощата с изх. № 100/10.03.2010 г., категорични са доказателствата, че най-късно на 16.03.2010 г. ищецът, сега ответник по касация, е узнал същественото съдържание на заповедта за дисциплинарно уволнение. Тъй като посочените в заповедта дисциплинарни нарушения са извършени на 03.02.2010 г. и 24.02.2010 г., а заповедта е издадена на 05.03.2010 г., двумесечният срок за налагане на наказанието е спазен и съдът е трябвало да разгледа спора по същество, съобразно заявените в исковата молба и поддържани в производството основания за незаконност на дисциплинарното уволнение. Това налага след касиране на въззивното решение поради допуснати нарушения на материалния закон делото да се върне за ново разглеждане на въззивния съд, който да обсъди събраните доказателства и изложи съображения по основателността на иска.

По изложените съображения Върховният касационен съд - състав на III г. о.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 322 от 16.12.2010 г. по гр. д. № 507/2010 г. на Старозагорския окръжен съд.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд.

Данни за делото и връзка с други актове:

- Допълнителна информация за Дело № 410/2011 г. по описа на Ш г. о. на ВКС - виж тук
- Образувано във връзка с Дело № 507/2010 г. на Окръжен съд - Стара Загора - виж Решение от 16.12.2010 г. на ОС - Стара Загора по в. гр. д. № 507/2010 г.
- Връзка с други актове по делото:
 - Определение № 1138 от 24.10.2011 г. на ВКС по гр. д. № 410/2011 г., Ш г. о., ГК, докладчик съдията Таня Митова